

Sygn. akt II CSK 329/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko Z. K.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanego

Towarzystwa Ubezpieczeń [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 grudnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego oraz na rzecz interwenienta ubocznego kwoty po 1800,- (jeden tysiąc osiemset) złotych dla każdej z tych osób, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki J. M. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 4 czerwca 2013 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko pozwanemu Z. K. o zapłatę kwoty 100 000 złotych z tytułu wad budynku mieszkalnego postawionego przez firmę pozwanego. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Okręgowego, w szczególności uznając, że powódka nie wykazała spełnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego z art. 471 k.c.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 385 w związku z art. 187 § 1 i art. 321 § 1 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie; art. 385 w związku z art. 378 § 1 i art. 386 § 4 k.p.c. przez oddalenie apelacji wobec nieorzeczenia o istocie sprawy; art. 382 k.p.c. w związku z art. 176 ust. 2 Konstytucji poprzez ich niezastosowanie i art. 382 w związku z art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie. Naruszenie prawa materialnego dotyczy art. 647 k.c. poprzez nieprawidłową wykładnię tego przepisu; art. 627 w związku z art. 734 § 1, a także art. 750 i art. 471 k.c. poprzez ich niezastosowanie. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniosł o jej nieprzyjmowanie do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. Takie same wnioski w odpowiedzi na skargę sformułował interwenient uboczny po stronie pozwanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik powódki powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz na oczywistą zasadność skargi. Niestety, z uzasadnienia wniosku, poza ogólnymi stwierdzeniami o jego racjach oraz uznaniem indolencji sądów obu

instancji, „które nie potrafiły rozpoznać istoty sprawy w całości i dokonać subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod określoną normę prawną”, niewiele wynika.

Przedstawiając w uzasadnieniu wniosku w tej kolejności, pełnomocnik skarżącej przytoczył wprawdzie jedno z orzeczeń Sądu Najwyższego dla wykazania, że wie, jakie są wymagania do dowiedzenia, iż skarga jest oczywiście uzasadniona, ale nie czyni z tej wiedzy żadnego użytku. Potrzebną argumentację ma zastąpić zapewnienie, że powódce stała się krzywda wyrządzona niestarannością prowadzenia procesu przez Sądy w toku instancji i poprzez rozpoznanie skargi kasacyjnej krzywdę tę należy naprawić. Należałoby się z tym zgodzić, gdyby nie wykazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji, że po stronie powódki leżało dowiedzenie przesłanek odpowiedzialności pozwanego, a to nie nastąpiło. Sądy zastosowały więc prawo w takim zakresie, w jakim pozwalał na to ustalony stan faktyczny i dowody przedłożone w sprawie. Zapewne nie można uznać za sprawiedliwe, co podkreśla się w uzasadnieniu wniosku, nie przyjęcie przez sąd odpowiedzialności za wyrządzenie szkody drugiej osobie, jednak w niniejszej sprawie, co wynika też z tego samego uzasadnienia nie można było nawet ustalić, jaka umowa wiązała strony sporu i jaka jest wysokość oraz przyczyna szkody powódki. Podstawowe elementy stanu faktycznego i prawnego powinna jednak wykazać strona dochodząca swoich praw (art. 6 k.c.), a nie oczekiwać wyręczenia profesjonalnego pełnomocnika przez sąd, który musi pozostać obiektywny i bezstronny wobec obu stron procesu. Tak więc w najmniejszym stopniu we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej pełnomocnik powódki nie wykazał oczywistego uzasadnienia skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Podobny wniosek płynie ze zbadania drugiej przesłanki, na którą powołuje się uzasadnienie wniosku powódki, to znaczy na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, wskazując na art. 187 § 1 k.p.c. i art. 321 k.p.c. Należy więc przypomnieć, że art. 187 § 1 k.p.c. dotyczy treści pozwu jako pisma procesowego, przy czym w sprawie nie zarzucano powódce, że pozew jest wadliwy ze względów formalnych. Z kolei, art. 321 k.p.c. dotyczy zakazu wyrokowania ponad żądanie pozwu. Pełnomocnik powódki nie wskazał w uzasadnieniu wniosku, dlaczego i w jaki sposób Sąd Najwyższy miałby poprzez

właściwą interpretację tych dwóch przepisów usunąć wątpliwości, jakie budzą one u wnioskującego „co do istnienia bezwzględnego obowiązku przeprowadzenia przez sąd powszechny samodzielnej kwalifikacji prawnej żądania pozwu wobec ustalonego stanu faktycznego sprawy”. Poza tym stwierdzeniem nie został przeprowadzony żaden wywód prawny, z którego wynikałyby jakiekolwiek rozbieżności w rozumieniu powołanych przepisów na gruncie rozpoznawanej sprawy. Nie zostały przytoczone żadne przykłady z orzecznictwa Sądu Najwyższego odnośnie do rozbieżności interpretacyjnych, jak też wskazujące na to różne opinie doktryny. Przeciwnie, znane są poglądy na temat powołanych przepisów w licznych komentarzach, opracowaniach monograficznych i systemowych, lecz nie wskazują one na potrzebę kolejnej analizy, w szczególności związanej z rodzajem rozpoznawanej sprawy.

Uzasadnienie wniosku pełnomocnika powódki odnośnie do zachowania przesłanek określonych w art. 398⁹ par. 1 pkt 2 k.p.c. nie zawiera żadnych argumentów prawnych. Natomiast ze znanego i utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, jakie muszą zostać spełnione warunki i jak powinien wyglądać wywód prawny, aby uzasadnić potrzebę wykładni przepisów prawa i aby ta wykładnia posłużyła zarówno do prawidłowego rozpoznania konkretnej sprawy, jak i stanowiła o rozwoju prawa, co należy do celu postępowania kasacyjnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II CSK 152/13; z dnia 24 stycznia 2014 r., III CSK 33/13; z dnia 20 lutego 2014 r., III CSK 63/13 i z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.). Jest ono postępowaniem nadzwyczajnym, odnoszącym się do prawomocnego orzeczenia sądowego, nie stanowi zatem w szczególności trzeciej instancji sądowej, jak zdaje się postrzegać to błędnie pełnomocnik powódki, zwłaszcza poprzez końcowe dwa akapity uzasadnienia wniosku.

Z tych względów należało na podstawie art. 398⁹ par. 2 k.p.c. orzec jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.